

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

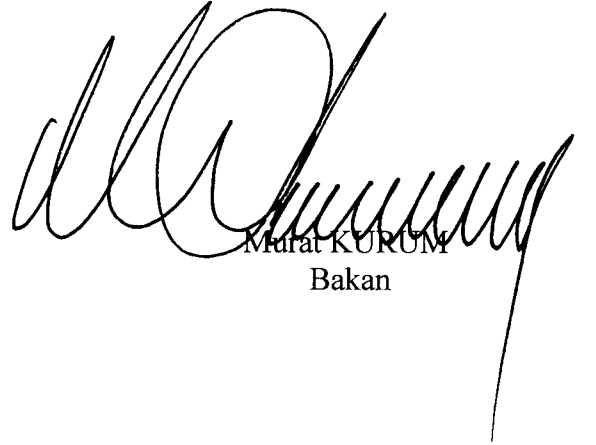
Sayı :30824082-610-**15232601**
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

24 Mart 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

BURSA MİLLETVEKİLİ
SAYIN PROF. DR. KAYIHAN PALA'NIN
TBMM 7/35927 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

7/35927
GK 37

SORULAR

Bursa'da hava kirliliği çok önemli bir halk sağlığı sorunudur. Bilimsel araştırmalar Bursa'da her yıl üç bine yakın kişinin hava kirliliğine bağlı olarak yaşamını erken yitirdiğini ortaya koymaktadır. Bursa'da hava kirliliği uzun yıllardır çok önemli bir sorun olmasına karşın, maalesef hava kirliliğini yok etmek için etkili önlemler alınmamakta, yetkililer erken ölümlere, hastalanmalara ve rahatsızlanmalara karşı sessiz kalmaktadır.

Bursa'da hava kirliliğinin temel kaynaklarından biri endüstriyel faaliyetlerdir. Bu faaliyetler arasında fosil yakıt yakan tekstil sektörünün yol açtığı kirlilik de bilinmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Bursa'da tekstil sektöründe faaliyet gösteren ve çevre iznine tabi kaç şirket bulunmaktadır?
- 2- 2024 ve 2025 yılında bu şirketlerin kaçısı Bakanlığınız birimleri tarafından denetlenmiştir? Denetim sonuçlarına göre cezai yaptırım uygulanan şirket sayısı nedir? Ne tür cezai yaptırımlar uygulanmıştır?
- 3- 2025 yılında bu şirketlerden denetlenmeyen var mıdır? Varsa neden denetlenmemiştir? Denetlenmeyen şirketler hangileridir?
- 4- Bu şirketlerden kaçında RAM makinası (ıslak işlemden sonra kumaşın kurutulması ve ısıtma işleminden geçirilmesi için kumaş işlemede kullanılan özel fırın) bulunmaktadır?
- 5- RAM makinası bulunan şirketlerden kaçında Toplam Organik Karbon (TOC) parametresi ölçümü yapılmıştır?
- 6- TOC ölçülen şirketlerden kaçında sınır değerler aşılmıştır?
- 7- Bursa'da faaliyet gösteren tekstil şirketlerinin yol açtığı hava kirliliği, bacalarından atmosfere yayılan kirlilik nedeniyle gözle bile görülürken, Bakanlığınız bu kirliliği önlemek için neden etkin önlem almamaktadır?
- 8- Bursa'da hava kirliliğine yol açan endüstriyel faaliyetler tekstil sektörü ile sınırlı değildir. Bakanlığınıza bağlı Bursa'daki hava kalitesi ölçüm istasyonu verilerine göre Bursa'da hava, ölçüm yapılan her yerde başta partikül madde kirliliği olmak üzere çok kirlidir. Bakanlığınız bu kirliliği ölçtüğü halde neden hava kirliliğine karşı etkili bir eylem planını uzun yıllardır uygulamamaktadır?

- 9- Bursa'da hava kirliliği nedeniyle erken ölen, hastalanan, hastaneye yatmak zorunda kalan ve kronik olarak bir hastalıkla yaşamak zorunda kalan yurttaşların sağlıklı yaşam haklarının sağlanması için Bakanlığınızın 2026 yılında uygulamaya koyacağı herhangi bir eylem planı var mıdır?

CEVAPLAR

Bakanlığımızca Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği ve 2013/37 sayılı Bakanlığımız Genelgesi gereği hava kalitesinin korunması ve kirliliğin azaltılması kapsamında illerimizde çalışmalar yapılmaktadır. Sanayi, evsel ısınma ve ulaşım kaynaklı hava emisyonları hesaplanarak, illerimizde taşra teşkilatı koordinasyonunda Temiz Hava Eylem Planları hazırlanmaktadır.

Temiz Hava Eylem planlarının uygulanması aşamasında özellikle yerel yönetimlere şehirlerin önceliklerine göre önemli görevler düşmektedir. Eylem planları Bakanlığımız tarafından geliştirilen Temiz Hava Eylem Planı İzleme (THEP-İZ) yazılımı aracılığıyla takip edilmektedir. 2025-2029 dönemi Temiz Hava Eylem Planı Bursa ili için yerel yönetimlerle koordineli şekilde hazırlanmış durumdadır.

Diğer yandan Cumhurbaşkanlığımızca duyurulan Net Sıfır Emisyon Stratejisi doğrultusunda; ilgili kuruluşlarla işbirliği dâhilinde çalışmalarımız yürütülmektedir. Bilgi teknolojileri ve coğrafi bilgi sistemlerini doğrudan kullanan HEY Portalı ve NEFES yazılımı ile illerimizde hava kalitesi seviyelerinin korunmasına esas karar destek süreçleri için veri üretilmekte ve illerimizde hava kalitesinin korunması önlemlerinin yaygınlaştırılması için gerekli tavsiyeler yerel yönetimlere aktarılmaktadır.

30/12/2022 tarihli 2022/20 sayılı Tekstil Sektöründe Temiz Üretim Uygulamaları Genelgesi ile hava emisyonlarını kontrolü amacıyla ram makinalarında sınır değerlerin aşılması halinde filtre kurulma zorunluluğu getirilmiştir. Ayrıca, Bursa İl Mahalli Çevre Kurulu kararı ile tekstil tesislerinde kirlletici emisyonların kontrolü ve önlenmesine yönelik kararlar alınmıştır. Bununla birlikte 14.01.2025 tarihinde yayımlanan Endüstriyel Emisyonların Yönetimi Yönetmeliği çerçevesinde çıkarılan Mevcut En İyi Teknikler (MET) Tebliği 30.11.2025 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlandı. Tebliğ ile tekstil sektöründe mevcut en iyi tekniklere dayalı emisyon kontrolü uygulama zorunlulukları getirilmektedir.

Bakanlığımızca hazırlanan “Tekstil Sektöründe Temiz Üretim Uygulamaları” Genelgesi 30/12/2022 tarihinde yayımlanmış olup, söz konusu Genelge’de tesislerin kurulu kapasiteleri dikkate alınarak belirlenen tarihlerden itibaren işletmelerin ilgili bacalarında TOC (toplam organik karbon olarak) emisyonları için sınır değeri getirilmiştir.

Bu kapsamda işletmelerde bulunan ve söz konusu Genelge kapsamında olan emisyon kaynaklarında TOC parametresi ölçümleri de yapılarak hazırlanan emisyon ölçüm raporları çevre izin sürecinde Bakanlığımız ve Bursa Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) tarafından incelenmekte ve işletmelerin sınır değerleri aşmayacak şekilde faaliyet göstermeleri sağlanmaktadır.

Bursa ili sınırları içinde faaliyet gösteren 22 (yirmi iki) adet sanayi tesisine ait toplam 41 (kırk bir) adet baca, Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri (SEÖS) ile çevrimiçi (online) olarak takip edilmektedir. Bu tesislerden 2 (iki) adet sanayi tesisi tekstil sektöründe faaliyet

göstermekte olup, bu tesislere ait 2 (iki) adet baca SEÖS ile çevrimiçi olarak takip edilmektedir. Bakanlığımız SİM (Sürekli İzleme Merkezi)'nde toplanan veriler, Bursa Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) ve Bakanlığımızın ilgili denetim birimlerince değerlendirilmekte olup, limit aşımı tespiti halinde gerekli idari yaptırımlar uygulanmaktadır.

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından, hava kirliliğinin önlenmesi ve hava kalitesinin korunması amacıyla ülke çapında 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanun'a istinaden yayımlanan Yönetmelik hükümleri kapsamına giren her türlü kirlilik kaynağı, ihlal, tesis ve faaliyetler ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetlenmektedir. Yapılan denetimlerde Çevre Mevzuatı'nda belirtilen usul ve esaslara aykırı faaliyet gösterdiği tespit edilen işletmelere 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 20'nci maddesi uyarınca idari para cezası uygulanmakta, ayrıca çevre ve insan sağlığı için tehlike yaratan işletmelerin faaliyeti ise 15'nci maddesi kapsamında kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulmaktadır.